

بودجه بی توجیه

در باره افزایش سه برابری بودجه صداوسیما

رضا صامی

نویسنده گروه فرهنگ

در حالی که تمام آمارها و نظرسنجی‌ها از کاهش و ریزش مخاطبان صداوسیما خبر می‌دهند، شاهد افزایش سه برابری بودجه این نهاد رسانه‌ای عظیم و طولی هستیم که گویی جز رضایت مالی مدیران و کارکنانش، به ارتقای چیز دیگری منجر نمی‌شود؛ نه ارتقای کیفی تولیدات و برنامه‌های آن، نه ارتقای مخاطبان و ترمیم بی‌اعتمادی فراینده آنها. ماجرا از این قرار است که نمایندگان مجلس تصویب کردند، دولت مکلف است «اعتبارات سازمان صداوسیما جمهوری اسلامی ایران را معادل دو بیست و چهارم میلیارد ریال، در جداول بخش دوم بودجه ارائه کنند». این در حالی است که پیشنهاد اولیه دولت ۱۸ هزار میلیارد تومان بود که کمیسیون تلفیق آن را به ۲۴ هزار میلیارد تومان رساند. این افزایش سه برابری بودجه سازمان صداوسیما حتی صدای رئیس سازمان برنامه و بودجه را هم در آورده است. به گفته داوود منظور: «رشد بودجه صداوسیما نسبت به سال ۱۴۰۲، حدود ۵۸ درصد است. در حالی که برای سایر دستگاه‌ها رشد بودجه ۱۲ درصد پیش‌بینی شده است. این افزایش بودجه صداوسیما و قوه قضائیه روی هم ۳۷ هزار میلیارد تومان بار مالی به دولت تحمیل کرده است.» به این موارد باید در آمدی که صداوسیما از تبلیغات و آگهی‌های بازرگانی به دست می‌آورد را هم اضافه کرد؛ درآمد کلانی که خود می‌تواند بودجه سالانه یک سازمان و نهاد دیگری باشد. عبدالناصر همتی، رئیس پیشین بانک مرکزی هم در واکنش به این افزایش بودجه، در صفحه خود در شبکه ایکس، به جنبه دیگری از این تبلیغ و آگهی اشاره کرده و نوشته است: «وقتی فیلم‌های سینمایی که وزیر ارشاد آقای رئیسی به آنها افتخار می‌کند (۱)، برای دیده شدن در کشور، مجبور به پخش آگهی در شبکه‌های فارسی زبان خارج از کشور هستند، این حد افزایش بودجه برای چیست؟ این در حالی است که برخی از نمایندگان مجلس در توجیه و دفاع از افزایش بودجه صداوسیما اشاره کرده بودند که یکی از شروط این افزایش بودجه باید این باشد که رسانه ملی کمتر برنامه‌های رامعطوف اسپانسرها و آگهی‌های بازرگانی کند. اما هر سال به موازات افزایش بودجه صداوسیما شاهد افزایش آگهی‌های بازرگانی و جذب اسپانسرها بودیم یا دست کم شاهد هیچ کاهش در این بخش نبودیم. صداوسیما به عنوان بزرگترین رسانه و چه بسا نهاد فرهنگی در کشور باید کمترین رویکرد و ساختار انتفاعی را داشته باشد و به نگاهی تجاری تبدیل نشود، اما همچنان یکی از مهمترین منابع درآمدزای در میان نهادهای حاکمیتی دارد که همواره هم از کمبود و کسری بودجه خود می‌نالند. از سوی دیگر اگر معیار و منطق افزایش سه برابری بودجه برای حمایت از این رسانه و افزایش مخاطبان آن باشد، این منطق کاملاً غیرعلمی و مغایر با دستاوردهای دانش ارتباطات و مطالعات رسانه‌ای است. تحقیقات و پژوهش‌های رسانه‌ای نشان می‌دهد، آنچه موجب افزایش و رضایت مخاطب می‌شود سطح کیفی برنامه‌ها، جذابیت‌های رسانه‌ای و دراماتیک آن است که منوط به حضور نیروهای انسانی و هنرمندان خلاق و کارآمد است تا بتوانند با تکیه بر ظرفیت‌های هنری و مهارت‌های حرفه‌ای خود، مخاطب بیشتری را جلب کنند. از سوی دیگر اعتبار هر رسانه‌ای، مستلزم اعتماد مخاطبان به آن رسانه است و اعتماد به یک رسانه، امری فرهنگی و اجتماعی است، نه اقتصادی و تجاری. حتی اگر با کلان‌ترین بودجه‌های ممکن برنامه‌های پرزرق و برق هم ساخته شود تا زمانی که اعتماد مخاطب به آن رسانه در میان نباشد، چیزی اتفاق نمی‌افتد؛ جز هدر دادن بودجه و بیت‌المال. صداوسیما گرچه نام رسانه ملی را یدک می‌کشد اما در آذهای افکار عمومی به چنین صفت و رویکردی شناخته نمی‌شود و به رسانه دولت یا گفتمان سیاسی خاصی تقلیل یافته است؛ به پایگاه رسانه‌ای یک گفتمان فکری و جناحی که افزایش بودجه را برای تقویت دستگاه پروپاگاندایی خود می‌خواهد تا مهمات و تدارکات جبهه خود را تأمین کند. آنچه اساساً در ارزیابی بودجه صداوسیما لحاظ نمی‌شود و جایی از اعراب ندارد، مخاطب و رضایت آن است. اینکه چقدر این بودجه‌ها خرج برنامه‌سازی بانوجه به نیازهای مخاطب می‌شود، در تبیین و تخصیص این بودجه نقشی ندارد، بلکه سیاست‌گذاری‌های کلانی که مبتنی بر اولویت‌های یک گفتمان در جنگ رسانه‌ای است، معیار این بودجه‌بندی است؛ معیاری که نه تنها مخاطب و رضایت او را لحاظ نمی‌کند که اساساً بیرون از مقوله مخاطب و خواسته‌هایش تعریف می‌شود. اما رسانه‌ای ملی است که هیچ توجیهی برای افزایش بودجه آن، جز نیاز مخاطب و خواسته‌هایش نباشد.

۲۴ ساعت

۱۶

24 HOURS

hammihanmedia@gmail.com
@Hammihanonline
https://t.me/hammihanonline
@Hammihanonline

• صاحب امتیاز و مدیرمسئول: غلامحسین کرباسی • مشاوران: عباس عبدی و احمد زیدآبادی • سردبیر: محمد جواد روح • سردبیر آنلاین: افشین امیرشاهی • معاون سردبیر: مهرداد خدیر • دبیران گروه‌ها: فرزانه طهرانی (اقتصاد)، آرمین منتظری (دبلیو و بین‌الملل)، علی ورامینی (رسانه و فرهنگ) • سمیه متقی (سیاست)، الهه ابراهیمی (خبر)، آرش خاموشی (عکس)، هادی حیدری (طرح و کاریکاتور)، مدیر هنری: مهدی قربانی تبار • حرفه‌پژوهی و ویراستاری: شهرام هادی • مدیر اداری و آگهی‌ها: شاهرخ حیدری • تلفن روابط عمومی: ۸۸۷۴۹۳۰۵ • تحریریه: ۸۸۷۳۰۲۹۱ • آگهی‌ها: ۸۸۷۳۵۲۰۷ • نشانی: خیابان شهید بهشتی، خیابان پاکستان، کوچه دوازدهم، پلاک ۱۸، لیتوگرافی و چاپ: هم‌میهن • توزیع: نشر گستر امروز نوین • تلفن: ۰۲۱-۹۱۳۰۴۱۴۲

چاه صداوسیما پسر نمی‌شود

با مصوبه دیروز مجلس بودجه ۸۰۰۰ میلیارد تومانی به ۲۴ هزار میلیارد تومان می‌رسد

سپهر خرمی

خبرنگار گروه فرهنگ

نماینندگان مجلس شورای اسلامی تصویب کردند که بودجه صداوسیما در جداول بخش دوم بودجه، به ۲۴ هزار میلیارد تومان برسد. بودجه صداوسیما در سال ۱۴۰۲، هشت هزار میلیارد تومان بود که حالا با احتساب عدد ۲۴ هزار میلیارد تومانی، به سه برابری افزایش پیدا کرده است. سازمانی که طبق گفته کارشناسان و براساس نظرسنجی‌های معتبر، با کاهش مخاطب و اعتمادسازی روبه‌رو شده و به دلیل با این میزان افزایش بودجه روبه‌رو شده است؟ بررسی و چرایی این موضوع را در گفت‌وگو با عباس عبدی، فعال سیاسی، همچنین کامبیز نوروزی، حقوقدان، مورد نقد و بررسی قرار دادیم.

کاهش مخاطب

هجدهم مردادماه ۱۴۰۱ - یعنی بیش از یک سال پیش - با تجمیع ۹ نظرسنجی از مرکز افکارسنجی دانشجویان ایران (ایسپا)، روند تحولات منابع کسب خبر ایرانیان، مورد تحلیل قرار گرفت. این نمودار که توسط وبسایت «کیوان‌الیکس» منتشر شد، سه منبع عمده صداوسیما، شبکه‌های ماهواره‌ای، سایت‌ها و شبکه‌های اجتماعی دیده می‌شوند و تحولات میزان مراجعه به آن‌ها از سال ۱۳۸۳ تا سال ۱۴۰۰ بررسی شده است. در این نظرسنجی کاهش محبوبیت صداوسیما برای مرجعیت خبری بین مردم بود که قابل توجه بود. در حالی که در سال ۱۳۸۳ صداوسیما با بیش از ۷۰ درصد، انتخاب نخست مردم برای کسب اخبار روزمره بود، در یک بازه زمانی ۱۷ ساله چنین آماری با کاهش ۳۰ درصدی به عدد ۴۵ درصد رسید. آمارها ۱۴۰۲ که جدیدترین نظرسنجی ایسپا منتشر شد، میزان بازدید اخبار از صداوسیما، از سوی مردم به کمتر از ۳۸ درصد رسید که نشان می‌دهد طی یک سال، حدود ۸ درصد این میزان اعتماد و مرجعیت خبر در صداوسیما کاهش یافته است.

واکنش‌ها

افزایش سه برابری بودجه سازمان صداوسیما اما موجی از انتقادها را در پی داشت. بسیاری عقیده دارند سازمانی که مخاطبانش بنا به دلایل مختلف با کاهش چشمگیری روبه‌رو شده، در قیاس با سایر سازمان‌ها چرا باید با سه برابری افزایش بودجه همراه شود؟
عبدالناصر همتی، رئیس پیشین بانک مرکزی، در صفحه خود در شبکه ایکس نوشت: «مجلس بودجه صداوسیما را با افزایش سه برابری به ۲۴ همت رساند. وقتی فیلم‌های سینمایی که وزیر ارشاد آقای رئیسی به آنها افتخار می‌کند (۱)، برای دیده شدن در کشور، مجبور به پخش آگهی در شبکه‌های فارسی‌زبان خارج از کشور هستند، این حد افزایش بودجه، برای چیست؟ مجلس در تبصره‌های ۱۳ و ۱۵ ده همت به کسری بودجه اضافه کرد!»
محمد جواد آذری جهری، وزیر ارتباطات دولت حسن روحانی، نیز در کانال رسمی تلگرامی خود با تکیه به افزایش سه برابری بودجه صداوسیما چنین نوشت: «مالیات‌ستانی از مردم را بیشتر کنید و به صداوسیما بدهید. در حالی که درآمد سالانه فیلم‌ها، با همه محدودیت‌هایی که برایش ساختید از صداوسیما عریض و طویل بیشتر است. اصلاح این رویه‌های نادرست، ارتباطی به تفکر سیاسی ندارد. کمی بینش، مقداری برنامه و صلابت به عرض می‌خواهد که ظاهر...»

از سوی دیگر **داوود منظور**، رئیس سازمان برنامه و بودجه، با انتقاد از این افزایش بودجه در سخن علنی دیروز مجلس شورای اسلامی گفت: «رشد بودجه صداوسیما و قوه قضائیه نسبت به سال ۱۴۰۲، حدود ۵۸ درصد است. در حالی که برای سایر دستگاه‌ها رشد بودجه ۱۲ درصد پیش‌بینی شده است. این افزایش بودجه صداوسیما و قوه قضائیه، روی هم ۳۷ هزار میلیارد تومان بار مالی به دولت تحمیل کرده است.» گفتنی است بودجه صداوسیما در سال گذشته ۸ هزار میلیارد تومان بود که در بودجه ۱۴۰۳ از سوی دولت به ۱۸ هزار میلیارد تومان افزایش یافت و حالا رئیس سازمان برنامه و بودجه از افزایش ۵۸ درصدی این رقم به ۲۴ هزار میلیارد تومان از سوی نمایندگان مجلس انتقاد کرده است.

نگاه حقوقی

بسیاری تصور می‌کنند افزایش بودجه سه برابری صداوسیما بانوجه به عدم استقبال مردم از برنامه‌های تلویزیونی و کاهش مخاطب، همخوانی ندارد. کامبیز

چهره

ادعای رفع نابرابری بودجه تئاتر و سینما

محمد مهدی اسماعیلی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی مدعی شده، بودجه جشنواره تئاتر فجر که هم‌اکنون چهل و دومین دوره آن در حال برگزاری است، در سال ۱۴۰۱ نسبت به سال ۱۴۰۰ بیش از ۵ تا ۶ برابر افزایش پیدا کرده و سال گذشته، بالای ۳۵ میلیارد تومان برای جشنواره تئاتر فجر هزینه شده است. او افزوده است، اختصاص این مبلغ در حالی است که بودجه جشنواره تئاتر فجر در سال ۱۴۰۰، حدود ۶ تا ۷ میلیارد تومان بوده است. وزیر ارشاد ادامه داد، این مسئله را قبول دارد که حوزه فرهنگ و هنر در کل، بودجه بالایی ندارد و تئاتر هم در قیاس با سینما، از بودجه کمتری برخوردار است. او همچنین مدعی شده است، به انجمن‌های نمایشی در استان‌ها، سالانه یک میلیارد تومان اختصاص داده خواهد شد که تخصیص ۵۰ درصدی آن به زودی آماده می‌شود. اسماعیلی همچنین گفته است که از محمود سالاری - معاون هنری اش - پرسیده که به انجمن‌های نمایشی استان‌ها سالانه چه میزان بودجه پرداخت می‌شود و وقتی شنیده سالانه ۱۰ تا ۱۵ میلیون تومان پرداخت می‌شود، این مبلغ را روی کاغذ، به سالانه یک میلیارد تومان رسانده است.

کتابخانه

جنبه‌های متفاوت از شخصیت نیوتن

کتاب «نورشناسی (رساله‌ای درباره بازتاب‌ها، شکست‌ها، خمیدگی‌ها و رنگ‌های نور)»، نوشته آیزاک نیوتن، با ترجمه بهنام شیخ باقری، در ۳۸۲ صفحه و با قیمت ۳۲۰ هزار تومان، توسط نشر نی منتشر شد. با مطالعه کتاب «نورشناسی»، با جنبه‌های کاملاً متفاوت از شخصیت نیوتن آشنا می‌شویم. شخصیتی به‌غایت خلاق و خیال‌پرداز که به‌جای محدود کردن خود به چارچوب‌های تعاریف و اصول، از مرزهای مشاهدات فزاینده می‌رود و تلاش می‌کند تا با بصیرت نافذ خود، پرده از رمز و راز هستی بردارد. او در این اثر، خود را تنها به نور، طیف آن، بازتاب‌ها، شکست‌هایش و... محدود نمی‌کند، بلکه در شرایطی که

نورشناسی

نویسنده:

آیزاک نیوتن

مترجم: بهنام

شیخ باقری

انتشارات: نشر نی

شواهد و نتایج آزمایش‌های مورد نیاز خود را در اختیار ندارد، یا فراتر می‌گذارد و از رابطه نور و گرانش می‌گوید، از رابطه اثر و نور، از واکنش‌های شیمیایی، از سازوکار بینایی، از رابطه احساس و اراده در انسان و حیوانات، از اتم‌های لئوکوپوس و دموکریتوس، از رابطه اخلاق و فلسفه طبیعی و بالاخره از حکمت خداوندی در آفرینش جهان طبیعی.

تاریخ

درگذشت شارلمانی امپراتور روم مقدس

شارلمانی یا شارل کبیر، پادشاه بزرگ اروپایی در ۲۸ ژانویه ۸۱۴ میلادی، در ۷۴ سالگی و پس از ۴۰ سال سلطنت و ۱۴ سال امپراطوری، درگذشت. او متولد ۷۴۲ در فرانسه بود. در سال ۷۷۱ رهبری فرانک‌ها را برعهده گرفت و در سال ۸۰۰، اولین پادشاه اروپایی بود که تاج امپراطوری را از پاپ لئون سوم دریافت کرد و به این ترتیب پادشاه، مقامی روحانی پیدا کرد. با وجود این، شارلمانی برای کسب و حفظ قدرت، ناچار از سرکوب مخالفان داخلی و مردم سرزمین‌های همسایه بود. او همچنین اقوام فرانسوی و سایر کشورهای همسایه را که بت پرست بودند، به اجبار به دین مسیحی رهنمون کرد و با تصرف نقاط وسیعی از اروپا توانست «امپراطوری روم مقدس» را بنیاد نهد. در این امپراطوری کشورهای فرانسه، بلژیک، هلند، آلمان، سوئیس، مجارستان، شمال مرکز ایتالیا و نیز دو ایالت از اسپانیا، گرد هم آمده بودند. شارلمانی سواد نداشت، اما طرفدار توسعه علم و فرهنگ بود.

